

سیستم های اطلاعاتی حسابداری

نویسندگان:

دکتر مهدی مرادی

(دانشیار دانشگاه فردوسی مشهد)

نعیمه بیات

بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

فصل دهم:

کنترل در سیستم های اطلاعاتی رایانه ای پردازش جامع و دسترسی پذیری

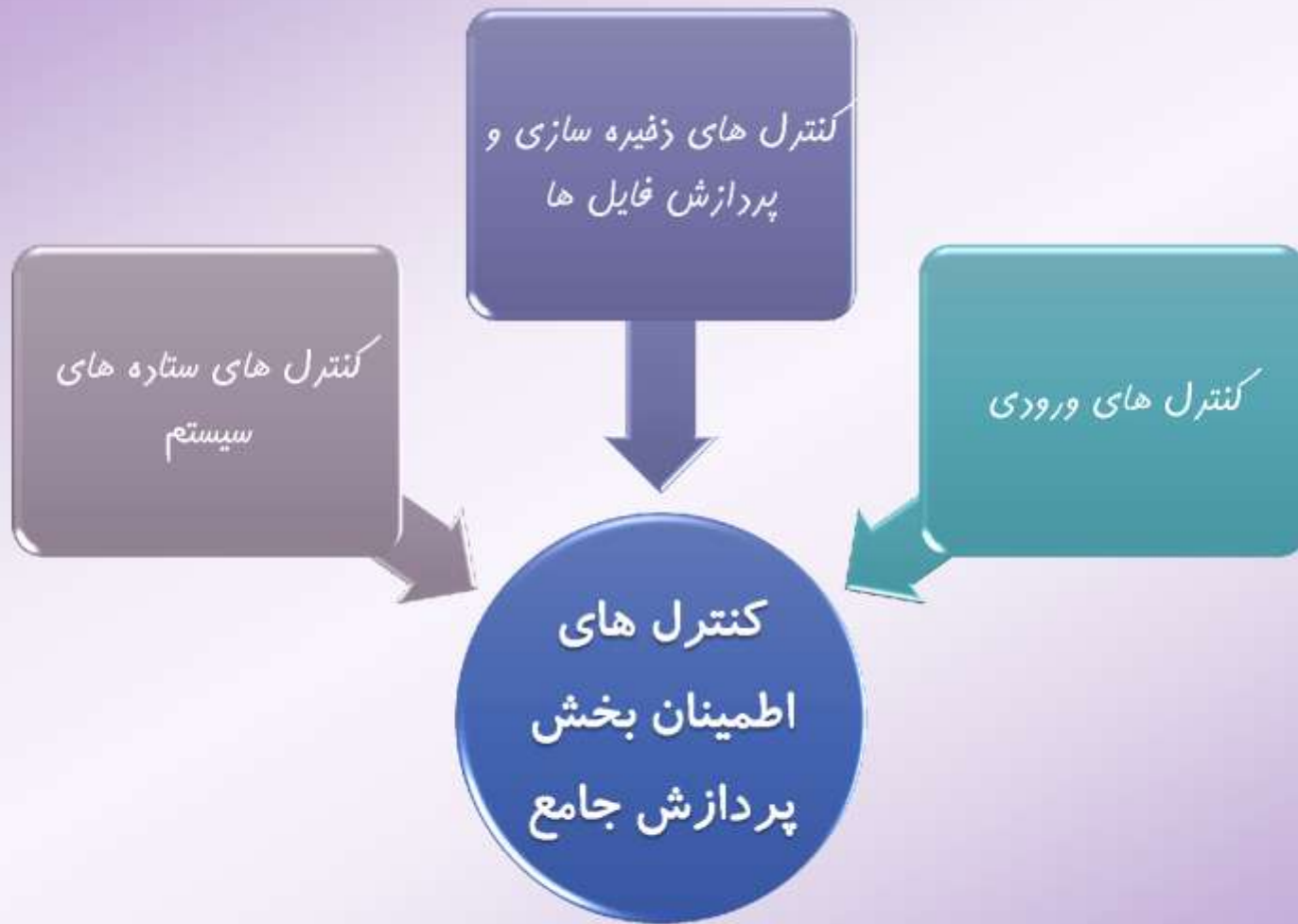
پس از مطالعه این فصل، خواننده با مفاهیم ذیل آشنا می شود:

۱. آشنایی با انواع کنترل‌های اطمینان بخش پردازش جامع
۲. آشنایی با کنترل‌های اطمینان بخش دسترسی پذیری
۳. آشنایی با روش‌های حداقل کردن خطر توقف سیستم
۴. آشنایی با انواع روش‌های پشتیبان‌گیری از داده‌ها
۵. آشنایی با برنامه‌های تداوم فعالیت و طرح‌های بازیابی سیستم

✓ پردازش جامع، پردازش اطلاعات به صورت صحیح، کامل و قابل اطمینان است.

✓ منظور از دسترسی پذیری، دسترسی همیشگی به فرآیندها، نظم‌های و کنترل‌های به‌هنگام برای اطمینان از دسترسی کاربران به اطلاعات است.

کنترل داده های اولیه

بازبینی کد
بازبینی رقم کنترلی
آزمون توالی فرم ها

اسناد برگشتی
مجوز
باطل کردن اسناد

پوشش تصویری
کنترل داده ها

کنترل اعتبار داده های
ورودی در سطح فیلد

کنترل توالی
کنترل کرانه
کنترل محدوده

نگاشت مجموعه
مرجع اصلی
کنترل اندازه فیلد

کنترل علامت عددی فیلد

کنترل اعتبار داده های
ورودی در سطح رکورد

معقولیت
کنترل توالی رکورد

کنترل دسته ای رکورد

کنترل اعتبار داده های
ورودی در سطح فایل

کنترل شماره دسته

کنترل تاریخ انقضا

کنترل های ذخیره سازی فایل ها و پردازش داده ها :

با استفاده از این کنترل ها می توان از صحت، درستی و کامل بودن پردازش و ذخیره سازی داده ها مطمئن شد.

کنترل های ستاده های سیستم:

روش های کنترل داده ای باید ستاده های سیستم را به منظور حصول اطمینان از معقولانه بودن، شکل و ساختار مناسب بررسی کرده، مغایرت گیری جمع های دسته ای را انجام داده و توزیع صحیح گزارش ها را بین کاربران مجاز انجام دهد.

انواع روش های کنترل ستاده ها

کنترل مفروضیت ستاده ها

کنترل اقتلال

کنترل ارائه ستاده ها

سایر کنترل های ستاده

با کمک اقدامات پیشگیرانه می توان جلوی برخی از خرابی ها را گرفت.

اقدامات پیشگیرانه

منظور از تحمل خرابی، توانایی سیستم برای ادامه فعالیت در صورت خرابی یکی از بخش ها است.

استفاده از سیستم های با قدرت تحمل خرابی

ایجاد یک مکان مرکزی برای نگهداری داده ها، امکان خطاهای انسانی را که منجر به خرابی سیستم می شود را کاهش می دهد.

طراحی مرکز داده

کاربران باید آموزش های لازم را برای کار با سیستم فرا گرفته باشند.

آموزش

باید در سازمان فردی مسئول حفاظت و نگه داری از سیستم ها باشد.

مدیریت تعمیرات

پشتیبان گیری از داده ها

- فرآیند پشتیبان گیری عبارت است از تهیه یک نسخه از داده ها که می تواند به منظور بازیابی داده های اصلی پس از وقوع حادثه و از بین رفتن داده ها مورد استفاده قرار بگیرد.

از چه داده هایی و در چه زمان باید پشتیبان تهیه کرد؟

۱. پشتیبان گیری از تمامی داده ها
۲. پشتیبان گیری از داده های مهم

انواع روش های پشتیبان گیری

برنامه تداوم فعالیت شرکت

- این برنامه گام‌های لازم برای از سرگیری مجدد فعالیت‌های عملیاتی پس از وقوع حادثه را به مدیران نشان می‌دهد.
- چرخه برنامه تداوم فعالیت شامل پنج مرحله اساسی است.

برنامه بازیابی خرابی ها

- بازیابی داده‌ها مجموعه عملیاتی است که در نتیجه آن داده‌هایی که در پایگاه داده یا سایر منابع اطلاعاتی دیگر با مشکل مواجه شده‌اند، بازیابی می‌شوند تا در حداقل زمان ممکن مجدداً در دسترس کاربران قرار گیرند.

یک طرح مناسب و منطقی بازیابی خرابی سیستم باید حاوی عناصر زیر باشد:

